

”Oscarsons text gör mig bedrövad”

Foto: Staffan Löwstedt, Linus Sundahl-Djerf.

KULTURDEBATT | Stina Oscarsons artikel i SvD om Bogdan Szyber, som kallat konstnärlig forskning för ”rent hittepå”, har väckt engagemang. Här svarar Sven Ahlbäck, professor vid Kungliga Musikhögskolan, på kritiken.

Publicerad 15:00

Idé- & kulturdebatt i SvD Kultur

Det här är en idé- & kulturdebattsartikel publicerad av SvD:s kulturredaktion. Åsikterna som uttrycks är skribentens egna. Om du har synpunkter eller vill delta i debatten kan du mejla kulturdebatt@svd.se

Stina Oscarsons artikel i SvD om [Bogdan Szybers underkända doktorsavhandling](#) har fått stor uppmärksamhet inom det konstfält jag själv verkar inom, musiken.

Det är bra och välgörande att konstnärlig forskning debatteras, dock tycker jag att artikeln ger en tendentiös, ytlig och snäv bild av vad konstnärlig forskning i Sverige är och kan vara.

Gamla motsättningar väcks till liv, de mellan akademi å ena sidan och konstlivet och konstinstitutionerna å andra sidan.

Jag är inte insatt i det aktuella ärendet texten tar sitt avstamp i (Bogdan Szyber kritiserade konstnärlig forskning i en doktorsavhandling som underkändes av SKH, reds anm), men eftersom artikelförfattaren gör detta till en allmän fråga om existensberättigandet för konstnärlig forskning, finns det anledning att lyfta diskussionen.

Jag är verksam vid Kungliga Musikhögskolan och har själv bedrivit konstnärlig forskning då det ännu inrymdes i begreppet konstnärligt utvecklingsarbete (och inte var ett eget forskningsfält).

Artikeln gör mig bedrövad eftersom den, enligt mitt sätt att se det, riskerar att skapa improduktiva och konstlade motsättningar inom ett forskningsfält som är ett viktigt komplement till fritt och kommersiellt konstskapande.

Gamla motsättningar väcks till liv, de mellan akademi å ena sidan och konstlivet och konstinstitutionerna å andra sidan. (Debatten känns igen från 2014, då kritikern Leif Zern i DN ifrågasatte konstnärlig forskning med liknande argument.)

Jag skönjer en underliggande idé om att det skulle finnas en så att säga riktig konstvärld därute, skild från akademins "hittepå". Men är det verkligen så, att konsten uppstår först i mötet med publiken? Vad är det då som händer när jag skapar ett stycke musik eller när musiken växer fram i samspel, repeteras, övas och prövas i ett övningsrum på exempelvis en musikhögskola? Är det ännu inte musik? Är inte konstnären den förste lyssnaren, betraktaren eller deltagaren i konstverket? Är en klingande presentation på ett kompositionsseminarium för ett fåtal initierade mindre konstnärligt

värdefullt än något som framförs på Berwaldhallen?

Frågan är vem som tjänar på att avfärda den konstnärliga forskningen som "hittepå".

För många är forskning liktydigt med vetenskaplig forskning, något som hör vetenskapen till och inte konsten. Men ser vi till hur forskning definierats inom till exempel EU och i Bolognasamarbetet är forskning en undersökning genomförd för att få "knowledge and understanding", kunskap och förståelse, vilket innebär att forskning inte ses som liktydigt med vetenskap i snävare bemärkelse.

Det är inte svårt att finna historiska exempel på hur konstnärer gjort självständiga undersökningar där de sökt utveckla kunskap och förståelse som sedan fått avgörande betydelse för konstnärlig praktik. Både som hantverk och konst.

Inom konstinstitutionerna finns många exempel på konstnärligt utvecklingsarbete som kan skapa "kunskap och förståelse". Men konstnärligt utvecklingsarbete i allmänhet skiljer sig från konstnärlig forskning i det att forskningen sker på ett systematiskt sätt, och kommuniceras så att kunskapen delas med andra inom fältet.

En kollega svarade en gång en journalist "att musiken är vad den är och blir vad den blir", men musiken har ju också utvecklats genom att musiker har reflekterat över, studerat och försökt förklara musikaliska fenomen.

All konstnärlig praktik som utvecklas inom akademien kommer självklart inte att bli högtstående konst, en del kommer att misslyckas eller inte få efterföljd, vara akademiska experiment – precis som inom den vetenskapliga forskningen. Men jag har sett hur både min egen och andras "konstnärliga forskning" har fått efterföljd och kommit att förändra musikalisk praktik inom mitt område.

De experiment som gjordes i små undanskymda elektronmusikstudior på 1950-talet har fått efterföljd i dagens kommersiella musik.

Från ett musikerperspektiv är det värdefullt att det finns forskning om musik, att naturvetarna studerar de ljud vi producerar, socialvetarna musikens sociala kontext och musikhistorikerna hur musiken utvecklats genom historien, det kan inspirera och vara värdefullt för praktiken. Musikkritiken bidrar också genom att ge utifrånperspektiv på den musik som produceras. Men om inte konstnärerna artikulerar de frågor som är väsentliga för den konstnärliga praktiken, såsom musiken, vem ska då göra det?

De experiment som gjordes i små undanskymda elektronmusikstudior på 1950-talet har fått efterföljd i dagens kommersiella musik. Och just intressant de experiment som gjordes

kommersiella musik. Och vi vet inte vart de experiment som görs inom den konstnärliga forskningen idag tar vägen i framtiden. Scenkonstinstitutioner och de kommersiella aktörerna kan inte vara ensamt ansvariga för möjliggörande och synliggörande av konstnärlig utveckling – därför behövs konstnärlig forskning inom akademien.

Sven Ahlbäck är fiolspelman och professor i folkmusik vid Kungliga Musikhögskolan.

Sven Ahlbäck

Fiolspelman, fil dr i musikvetenskap, professor i folkmusik vid Kungliga Musikhögskolan

---

RELATERADE ÄMNEN

Kulturdebatt

Schibsted

SvD.se är en del av Schibsted. Schibsted är ansvarig för dina data på denna sida. [Läs mer här](#)